

SOLIDARNOŚĆ PW

PISMO OZ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ

Nr 1/2016/466-e

*Niech się spełnią noworoczne marzenia
łatwe i trudne do spełnienia.
Niech się spełnią krok po kroku,
tego życzy w całym Nowym Roku.*

Redakcja „Solidarność PW” – pisma OZ NSZZ „Solidarność” w PW wydawanego przez

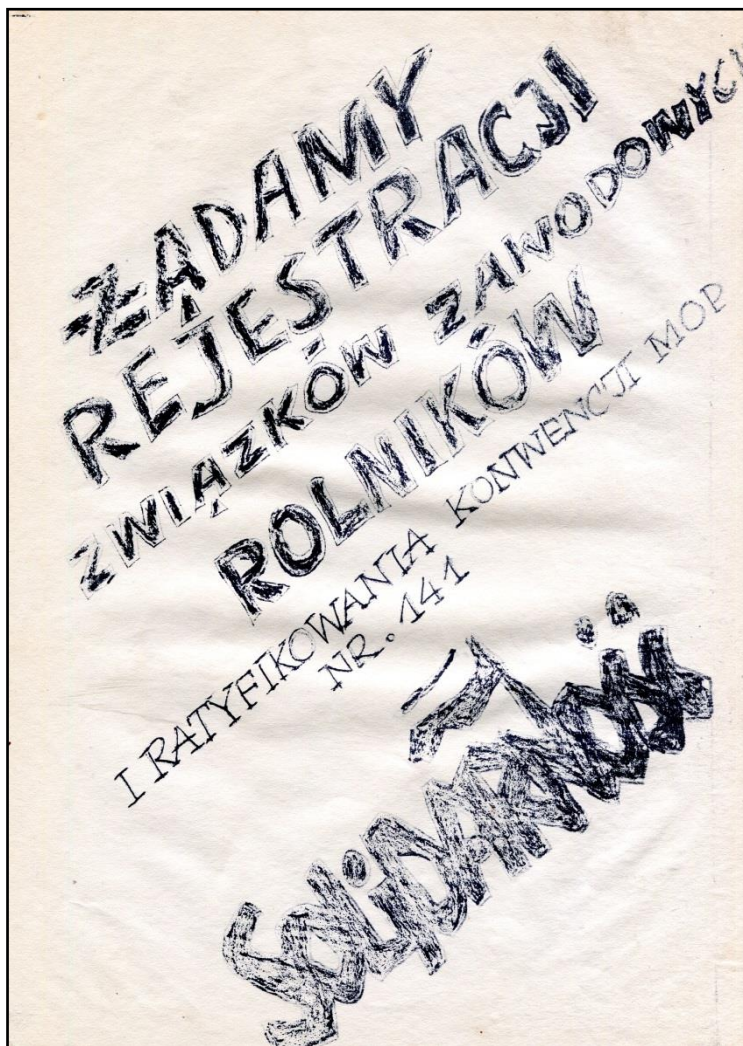
Komisję Zakładową OZ NSZZ „Solidarność” w PW

Tu już HISTORIA, ale pisana wielkimi zgłoskami...

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność” – związek zawodowy rolników powstał jako część ruchu Solidarności zapoczątkowanego w sierpniu 1980. Legalizacja związku stała się możliwa po zawarciu porozumień rzeszowsko-ustrzyckich 19. lutego 1981 roku (władze odmawiały prawa bytu związkowej reprezentacji rolników, co wywołało strajki chłopskie w styczniu 1981).

Postulaty ustrzyckie wytyczały program działania związku i zmusiły władzę do zagwarantowania nienaruszalności chłopskiej własności i wolności w obrocie ziemią, zrównania praw rolników indywidualnych z prawami gospodarstw państwowych, zrównanie praw socjalnych mieszkańców wsi i miast, korzystnych zmian w oświacie na wsi oraz uznania praw religijnych, wydawania zezwoleń na budowę kościołów i zapewnienia opieki duszpasterskiej w wojsku.

Jednym z kluczowych haseł w kampanii przed legalizacją związku rolników indywidualnych było: „Jak nas zarejestrujecie, bułkę z szynką jeść będziecie!”.

Zarejestrowany został 12. maja 1981 roku. Był zdelegalizowany po wprowadzeniu Stanu Wojennego. Ponowna legalizacja nastąpiła w kwietniu 1989 roku. Działaczami „Solidarności” RI byli m.in. Jan Antoń, Witold Hatka, Antoni Wojnarowicz, Józef Ślisz, Władysław Żabiński, Stanisław Chrobak, Gabriel Janowski, Artur Balazs, Stanisław Majdański, Józef Laskowski, **Piotr Bartoszcze**, **Roman Bartoszcze** i Roman Wierzbicki..

Powstał z połączenia trzech rolniczych związków zawodowych: **NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność Wiejska”**, NSZZ „Solidarność Chłopska” i Chłopskich Związków Zawodowych.

• solidarność wiejska ZWIAZKIEM ZAWODOWYM

Pierwszy zjazd przedstawicieli „Solidarności Wiejskiej” odbył się w Dużej Auli Politechniki Warszawskiej 14. grudnia 1980 r. Obrady poprzedziła msza w kościele Św. Krzyża.

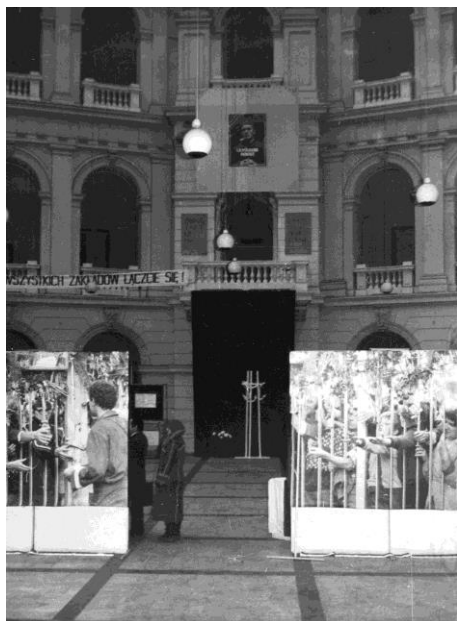
SOLIDARNOŚĆ WIEJSKA
NIEZALEŻNY
SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY ROLNIKÓW
powiązał się
ŻĄDAMY:

- Obrony interesów rolników
- Udziału w ustalaniu cen na płody rolne i środki produkcji
- Zaspokojenia potrzeb społecznych rolników i ich rodzin
- Wypełniania innych postulatów członków związku

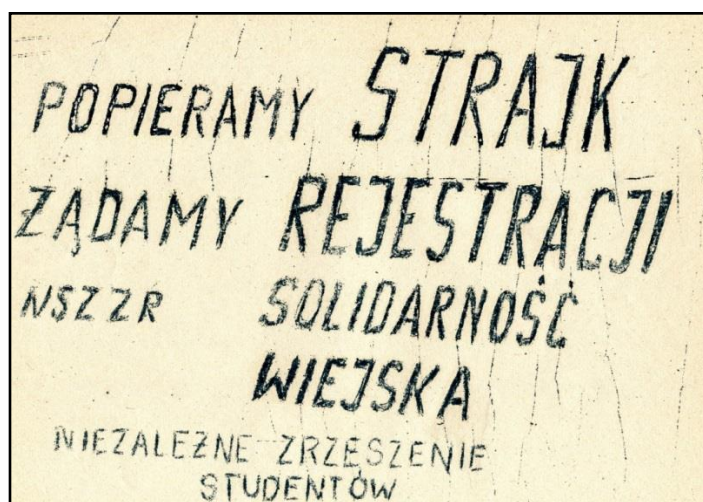
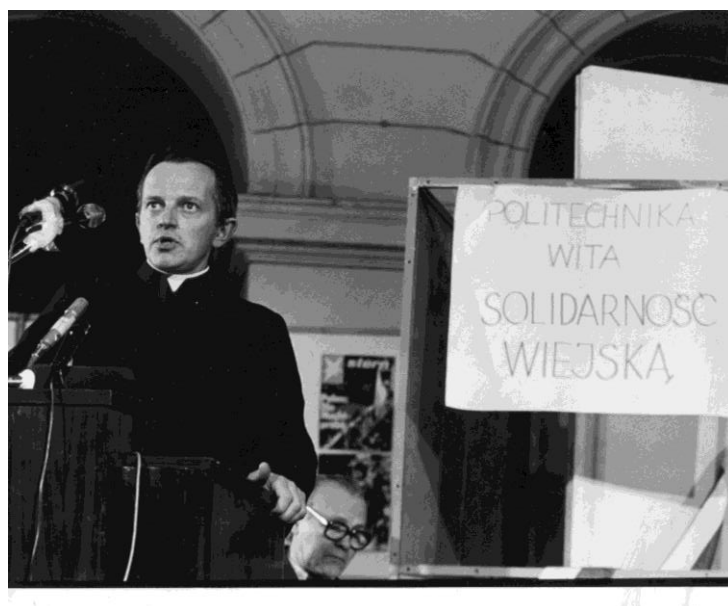
Komitet Założycielski
NSZZR

Punkt informacyjny:
WARSZAWA — ul. Glinotyczna 18, tel. 44-63-49
KRAKÓW — ul. Kameliaka 16/2, tel. 249-97

Archiwalne migawki wspomnień...

Fot. Krzysztof PRUSZKOWSKI

Piotr Bartoszcze – jeden z przywódców NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Brat Romana Bartoszcze. W 1980 roku był współtwórcą NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność Chłopska”. W kwietniu `81 był jednym z sygnatariuszy porozumień bydgoskich z władzami PRL, w wyniku których zarejestrowany został NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. Został internowany w stanie wojennym wraz z bratem Romanem we wrześniu 1982, więziony w ZK Włocławku-Mielęcinie, zwolniony w listopadzie tego samego roku.

Po uwolnieniu kontynuował konspiracyjną działalność opozycyjną. Zamordowany między 7. a 8. lutego 1984 roku, prawdopodobnie przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Jego ciało ze śladami bicia i duszenia odnaleziono 9. lutego w studzience melioracyjnej. Prowadzone śledztwo w latach 80. umarżono.

*Jak długo pozwolimy
na bezkarność
nieznanych sprawców
Grześ Przemyk,
Piotr Bartoszcze,
ks. Jerzy Popiełuszko.*

12. grudnia 2006 roku, został pośmiertnie odznaczony przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Roman Bolesław Bartoszcze, polityk i rolnik, pierwszy prezes PSL, poseł na Sejm X i I kadencji. Od 1969 do 1980 roku należał do ZSL. W 1980 roku został jednym z liderów „Solidarności Chłopskiej”, a po zjednoczeniu w 1981 roku, podjął działalność w NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”. W stanie wojennym był internowany przez ponad dwa miesiące. Po zwolnieniu działał w Ogólnopolskim Komitecie Oporu Rolników, wydawał pismo „Żywią i bronią”. Prowadził kilkunastohektarowe gospodarstwo rolne w Sławęcinnie.

W 1989 roku, z ramienia Komitetu Obywatelskiego został wybrany do Sejmu kontraktowego. W 1990 r., wstąpił do Polskiego Stronnictwa Ludowego i został jego pierwszym prezesem. W tym samym roku kandydował w wyborach prezydenckich – w I turze uzyskał 1 176 175 głosów (7,15%) i zajął 5. miejsce wśród sześciu kandydatów.

W czerwcu 1991 roku utracił kierownictwo PSL, po czym odszedł z tej partii i założył Polskie Forum Ludowo-Chrześcijańskie „Ojcowizna”. Po raz drugi uzyskał mandat poselski z listy POC, w 1992 r. przystąpił do klubu parlamentarnego Ruchu dla Rzeczypospolitej. W wyborach parlamentarnych w 1997 roku, bez powodzenia kandydował do Sejmu z listy Narodowo-Chrześcijańsko-Demokratycznego Bloku dla Polski.

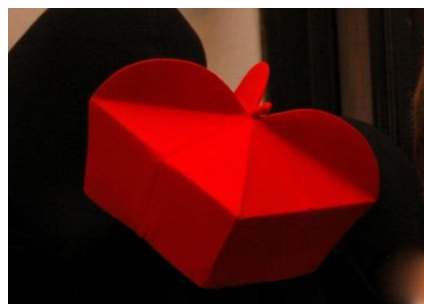
Roman Bolesław Bartoszcze zmarł 31. grudnia 2015 roku w Inowrocławiu

12. stycznia 1953 roku

Na Konsystorzu prymas Polski arcybiskup Stefan Wyszyński został ogłoszony kardynałem, ale nie odebrał kapelusza kardynalskiego, ponieważ władze odmówiły Mu zgody na wyjazd do Rzymu.

Elementami przepisowego stroju kardynała są: czerwone skarpetki, purpurowa sutanna przepasana purpurowym pasem, koloratka z purpurowym pektoralikiem; komża i mucet; na szyję nakłada się sznur z krzyżem. Sznur kardynalski jest purpurowy przeplatany złotą nicią. Na głowę zakłada się purpurową piuskę, a na nią biret.

Dawniej Papież nakładał na głowę nowego kardynała galero, a nie biret. Galero to kapelusz z wielkim rondem. Z przodu na piersiach zwisały dwa sznury, każdy miał po 15 chwostów. Galero nie używano na co dzień. Kardynałowie nosili birety, a przed nimi niesiono galero. Obecnie jest ono używane tylko w herbach.

Na odebranie kapelusza musiał długo czekać. 25. września został pozbawiony wolności i następne trzy lata spędził w miejscach odosobnienia. Do Warszawy wrócił 25. października 1956 roku.

W maju 1957 roku, podczas audiencji Pius XII wręczył Mu kapelusz i pierścień kardynalski.

– więcej o kardynale Stf. Wyszyńskim w majowym wydaniu „Wydanie specjalne”

...pododdziały Armii Czerwonej oraz 1. Armii Wojska Polskiego zajęły ruiny lewobrzeżnej Warszawy. Miasto było wymarłe. Rumowiska na ulicach sięgały pierwszego piętra. Panowała pustka i cisza.

Bezpośredni bój o Warszawę rozpoczęła 2. dywizja piechoty. Jej 4. pułk piechoty opanował Wawrzyszów, Parysów, Izabelin, około godziny 8.00 osiągnął Powązki i ruszył ku Śródmieściu. 6. pułk piechoty po opanowaniu Bielania i Marymontu wszedł na plac Inwalidów i przystąpił do szturmowania najsilniejszego punktu oporu nad Wisłą – Cytadeli. Następnie, 6. pułk nacierał w kierunku placu Trzech Krzyży. Dotarł tam w godzinach popołudniowych. O świcie rozpoczął natarcie 3. batalion 16. pułku piechoty. Spychając drobne grupy niemieckie dotarł do skrzyżowania Al. Jerozolimskich z Nowym Światem, gdzie odparł kontratak kompanii piechoty, wspieranej sześcioma czołgami, a następnie posuwał się za ustępującym nieprzyjacielem wzdłuż Al. Jerozolimskich w stronę Dworca Głównego.

2. batalion tego pułku przeprawił się przez Wisłę po zniszczonym moście Kierbedzia i po zdobyciu ruin Zamku Królewskiego skierował się wzdłuż Wybrzeża Kościuszkowskiego i ulicą Dobrą do Tamki, wzdłuż ulicy Wareckiej, Sienkiewicza i Świętokrzyskiej do Marszałkowskiej, skąd ruszył w kierunku Dworca Towarowego. 16. batalion opanował Dworzec Gdański i poprzez Stare Miasto i Al. Jerozolimskie dotarł do Dworca Głównego, na którego ruinach zatknęto białe - czerwony sztandar.

14. pułk piechoty zajął park Łazienkowski i Belweder, stoczył walkę w rejonie placu Unii Lubelskiej i Filtrów, gdzie znajdowały się stanowiska ogniowe nieprzyjaciela, broniącego dostępu do Dworca Głównego od południa.

Walka o Warszawę trwała krótko i straty były nieduże. Z 1. Armii WP poległo 133. żołnierzy, 12. zaginęło i 324. zostało rannych.

Kilka godzin po wyzwoleniu zaczęli wracać do siebie warszawiacy. Powracający mieszkańcy wymogli na władzach podjęcie decyzji o odbudowie miasta. Był pomysł, aby stolicę przenieść do Łodzi...

Jedną z największych tragedii Powstania Warszawskiego była obojętność ze strony stojącej nad Wisłą Armii Czerwonej. Dziś Rosjanie wciąż próbują twierdzić, że było to wymuszone „względami strategicznymi”. Polityka Stalina wobec Powstańców walczących w Stolicy była pierwotnie wyczekująca, a później negatywna i wroga. Stojąca po prawej stronie Wisły Armia Czerwona obojętnie patrzyła jak Niemcy systematycznie obracają miasto w ruinę. Stalin zdecydował również o wycofaniu w tym czasie z okolic Warszawy 1. Armii Wojska Polskiego...

Do dziś Rosjanie utrzymują wersję, że marsz Armii Czerwonej ku Warszawie został zatrzymany w czasie bitwy pancерnej w okolicach Radzymina. Dodając, że Związek w tym samym czasie „wyzwalał” Kraje Bałtyckie, Słowację i Rumunię.

Jest to jednak absurdalne „fałszowanie i zaklinanie rzeczywistości”...

zostały rozwiązane **Szare Szeregi**, organizacja konspiracyjna grupująca młodzież, założona 27. września 1939 roku w Warszawie. Nazwa Szare Szeregi upowszechniła się w 1940 roku w Poznaniu. Do skrzynek pocztowych mieszkań, z których okupanci wyrzucili Polaków i zajętych przez Niemców, poznańscy harcerze wrzucali ulotki. Prostowały one fałszywe informacje okupanta, że prawowici właściciele opuścili swoje domostwa dobrowolnie. Ulotki podpisane były „SS”, który to skrót harcmistrze Józef Wiza i Roman Łuczywek rozwinęli jako „Szare Szeregi”. Kryptonim przyjął się w Poznaniu, a informację o nim przywiózł do Warszawy podharcmistrz Witold Marcinkowski i wkrótce cała organizacja przyjęła tę nazwę, a Szare Szeregi wplotły się w historię II Wojny i... czasów późniejszych.

Ich program zawierał się w hasło: „**Dziś – jutro – pojutrze**”, oznaczał: „**Dziś**” – to czas okupacji i przygotowanie do powstania. „**Jutro**” – otwarta walka zbrojna z okupantem. „**Pojutrze**” – praca w wolnej Polsce.

Tylko najstarsi członkowie Szarych Szeregów (Grupy Szturmowe), byli dopuszczeni do walki z bronią w rękę. W 1943 roku z Grup Szturmowych wyodrębniono Batalion „Zośka”, który nazwany został na cześć Tadeusza Zawadzkiego – dowódcy warszawskich Grup Szturmowych.

Tadeusz Zawadzki poległ w ataku na strażnicę Grenzschutzpolizei w Sieczychach koło Wyszkowa w nocy z 20. na 21. sierpnia 1943, uczestnicząc w akcji „Taśma” jako obserwator.

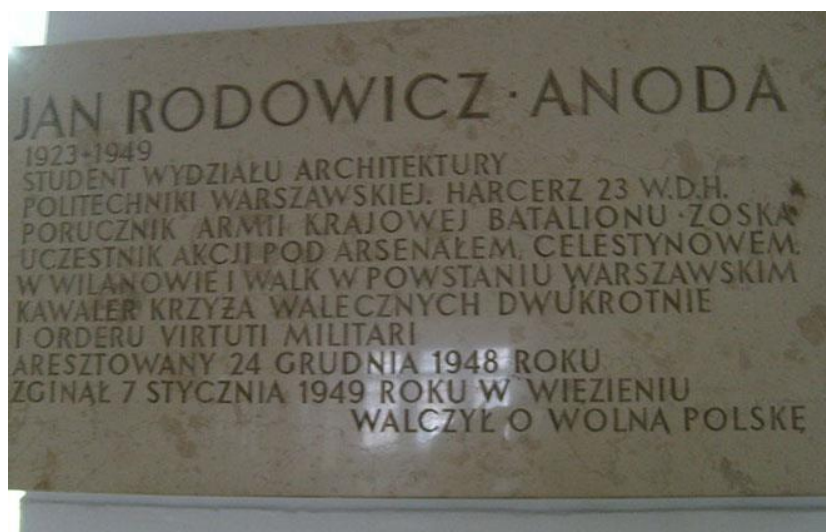
W skład batalionu wchodziła jednostka specjalna „Agat”, która z czasem przekształciła się w batalion „Parasol”.

Do najgłośniejszych akcji przeprowadzonych podczas okupacji przez Harcerzy Szarych Szeregów należą: odbicie 25. więźniów, w tym Jana Bytnara „Rudego”, przewożonych z siedziby Gestapo na Pawiak (akcja pod Arsenalem); odbicie więźniów z transportu do Oświęcimia (akcja pod Celestynowem); udany zamach na komendanta warszawskiej policji i SS Franza Kutscherę (akcja Kutschera) oraz likwidacja strażnic granicznych (akcja „Taśma”).

17. stycznia 1945 roku rozwiązano Szare Szeregi. Był to dzień w którym do Warszawy wkroczyli Rosjanie i w obliczu tej nowej sytuacji musiała szybko nastąpić decyzja – co dalej. Ówczesny naczelnik Szarych Szeregów – Leon Marszałek, wydał rozkaz, że w każdym miejscu gdzie wchodzi Armia Czerwona tam organizacja się rozwiązuje.

Wiadomo było, że za chwilę jedni pójdą do niewoli, a inni będą usiłowali się złączyć się z ludnością cywilną. Każdy w swoją nieznana drogę. Zamiast pożegnania wszyscy stali na baczność i mówili rotę harcerskiego przyrzeczenia.

UB od wielu miesięcy inwigilowało spotykających się po wojnie „Zośkowców”. Aresztowali szereg osób, a po Jana Rodowicza – „Anodę” przyszli w Wigilię 1948 roku. Po przewiezieniu na Koszykową był intensywnie przesłuchiwany. Według oficjalnej wersji w drodze na przesłuchanie wyskoczył przez okno.

Tablica poświęcona pamięci Jana Rodowicza „Anody” w budynku Wydziału Architektury PW

Po nim byli kolejni. Łącznie aresztowano 32. „Zośkowców”. Wielu członków batalionu poddano brutalnemu śledztwu. Zdarzało się, że celę dzielili z oprawcami niemieckimi. Oskarżani byli o działalność konspiracyjną, zmierzającą do obalenia ustroju komunistycznego w Polsce. Zapadło wiele wyroków śmierci lub długoletniego więzienia. Szczęśliwcy, których nie zabiło UB, często schorowani opuszczali więzienia w połowie lat 50. ubiegłego wieku.

Szare Szeregi – „ZOŚKA” – historia i pamięć

Przed wejściem na teren Politechniki Warszawskiej znajduje się czarna, granitowa tablica informacyjna.

26. października 1981 roku, odbyło się w Dużej Auli Gmachu Głównego uroczyste odsłonięcie tablicy poświęconej pamięci Tadeuszowi Zawadzkiemu. W uroczystości udział wzięło liczne grono „Zośkowców”, władz akademickich Uczelni, harcerzy... młodzieży.

Wejście Pocztów Sztandarowych

Wśród gości: siostra „Zośki” – Anna, Stanisław Broniewski – „Orsza” – harcmistrz, podporucznik AK, naczelnik Szarych Szeregów,

rektorzy, profesorowie,

harcerska młodzież.

Przemawia J.M. Rektor PW prof. Władysław Findeisen

Pamiątkowa tablica w Dużej Auli GG PW

21. stycznia zmarł Bogusław Kaczyński – samotny strażnik kultury

Wychował pokolenia melomanów. Wielu nie wyobrażało sobie noworocznego koncertu wiedeńskich filharmoników bez jego komentarza i jeszcze w tym roku, zastępujący go prowadzący wyrazili nadzieję, że prędko do telewizji wróci. Bogusław Kaczyński, dziennikarz, publicysta, krytyk muzyczny, a przede wszystkim popularyzator muzyki zmarł w wyniku kolejnego udaru.

O śmierci Bogusława Kaczyńskiego poinformował Tadeusz Daszkiewicz, doradca prezydenta, pisząc o Nim między innymi: „(...) Bogusław Kaczyński miał nieocenione zasługi w popularyzacji muzyki poważnej. Opowiadał o niej ze swadą i wielką kompetencją (...)”. To fakt, był nazywany „najwybitniejszym od czasu Jerzego Waldorffa popularyzatorem muzyki w Polsce”. O zawiłościach muzyki klasycznej opowiadał w taki sposób, by z jego komentarzy coś dla siebie mogli wyciągnąć i dobrze zaznajomieni z tematem słuchaczem i laicy, którzy na co dzień z historią czy teorią muzyki nie mieli wiele wspólnego. Bogusława Kaczyńskiego znamy przede wszystkim z telewizji, w której był przewodnikiem po Konkursie Chopinowskim, Konkursie im. Henryka Wieniawskiego i noworocznych transmisjach z Filharmonii Wiedeńskiej. Muzyka poważna i opera były jego pasjami, poświęcił im swoje życie. W jednym z wywiadów mówił, że kontakty osobiste były „marginesem jego życia”. Opowiadał o psie dalmatyńczyku, który gryzł walizki przed kolejnymi wyjazdami dziennikarza. Jednak to było już później, kiedy obecność Kaczyńskiego na największych wydarzeniach koncertowych w Polsce i świecie była nieodzowna. Wcześniej tajniki muzyki klasycznej poznawał niejako od wewnątrz, ucząc się gry na instrumencie. W rozmowach wspominał, że na kontaktach z sonatami Beethovena upłynęło mu dzieciństwo. Najpewniej się to opłaciło, bo dziś każdy wykonawca przyzna, że o muzyce najwięcej wie ten, kto miał z nią do czynienia „osobiście”. Przez instrument i praktykę. Polską kulturę, teatr czy operę też poznał od podszewki: przez prawie trzy dekady kierował Festiwalem im. J. Kiepury w Krynicy, stworzył Festiwal Muzyki w Łańcucie, był dyrektorem Teatru Muzycznego Roma i prorektorem Akademii Muzycznej w Warszawie. Praktyk, pianista, teoretyk, publicysta i krytyk; trudno o kogoś z większymi kompetencjami do mówienia o muzyce. Właśnie to obycie, związanie życia ze sztuką sprawiało, że opowiadał o niej z taką swobodą.

Teraz, gdy świat polskiej muzyki będzie wspominał postać Bogusława Kaczyńskiego, warto sięgnąć po przynajmniej jedną z wielu jego książek, choćby tę ostatnią o Adzie Sari („*Ada Sari. Kulisy wielkiej sławy*”). Lub „*Jak samotny szeryf*”, w której Kaczyński wspomina swoje dzieciństwo, młodość, podróże, a także o bojach z urzędnikami czy dyrektorami teatrów nazwanych w opisie „szkodnikami kultury polskiej”. Kiedy spogląda się dziś na materiały z udziałem publicysty, na jego starannie dobrany strój, słucha finezyjnych wypowiedzi, trudno odnieść inne wrażenie niż to, że Bogusław Kaczyński był jak szeryf na straży kultury.

Nie żyje jeden z założycieli dolnośląskiej Solidarności

Nie żyje Tomasz Surowiec – jeden z założycieli dolnośląskiej Solidarności.

26. sierpnia 1980 roku, w jednej z wrocławskich zajezdni autobusowych rozpoczął strajk.

Na kanwie historii Tomasza Surowca powstał film „80 milionów”. – *To dla nas wielka strata* – mówi przewodniczący związku – Kazimierz Kimso. – *Dobry człowiek, bardzo skromny, bardzo wrażliwy, bardzo (...) normalny* – tak wspomina zmarłego, który –według jego wspomnień – *miął też dużo dystansu do siebie.*

Solidarność PW – Pismo OZ NSZZ „**S**” w PW wydawane przez Komisję Zakładową
e-mail: nszz@ca.pw.edu.pl; adres internetowy: www.solidarnosc.pw.edu.pl
tel. 22 234 78 72; tel./fax 22 234 53 43